

דף ינשוף – לסיכום פרק 4

מאבק היישוב היהודי בשלטון המנדט הבריטי

1947-1945

קראו את ההקדמה לפרק 4 בספר "בונים מדינה יהודית ודמוקרטיה במזרח התיכון" (עמודים 56–57) והשלימו את המשפטים הבאים (היעזרו במחסן המילים):
לאחר מלחמת העולם השנייה פחתה נכונותה של בריטניה להמשיך ולשלוט בארץ ישראל. מגמה זו נבעה מ _____ בין כמה גורמים:

- של היישוב היהודי בבריטים.
- רבים בבריטניה גילו הבנה לעמדת _____ ולמאבקם.
- המשך השליטה על ארץ ישראל _____ על כלכלת בריטניה.
- דרשה שבריטניה תסיים את שליטתה בארץ ישראל.
- חשיבותה של _____ בעיני המדינאים הבריטים פחתה ולכן פחת גם הצורך להמשיך את השליטה על _____.

מחסן מילים

תעלת סואץ; שילוב; היהודים; הכביד; המאבק; ארץ ישראל; ארה"ב

1. המאבק הצבאי

קראו את סעיף 1 בפרק (עמודים 57–62) והשלימו את המשפטים הבאים (היעזרו במחסן המילים):
לאחר מלחמת העולם השנייה היישוב היהודי החליט לפעול נגד בריטניה באמצעים _____
לצורך כך ייסדו _____ ההגנה, האצ"ל (ארגון צבאי לאומי)
והלח"י (לוחמי חירות ישראל) את תנועת המרי העברי. תנועה זו _____ את פעילותן
של שלוש המחתרות שהמשיכו לפעול בנפרד. המפקדה המשותפת של תנועת המרי העברי נקראה
_____.

תנועת המרי העברי פגעה ב _____ התחבורה שהקימו הבריטים בארץ ישראל, תקפה
תחנות משטרה בריטיות, פגעה ב _____ ובתחנות מכ"ם, חיבלה בצינור
_____ שהוביל נפט מעיראק לחיפה ובקווי טלפון. בליל הרכבות פוצצו מסילות
_____ ביותר מ-150 נקודות. בליל _____ פוצצו 11 גשרים שחיברו
בין ארץ ישראל לבין שכנותיה.

היקפן הנרחב של פעולות אלה העיד על עוצמתו של היישוב היהודי ויצר רושם רב בדעת הקהל
העולמית והבריטית. בתגובה הבריטים שלחו לארץ כוחות צבא גדולים כדי לדכא את המרד. תגובתם
הקשה של הבריטים הגיעה לשיאה באירועי השבת השחורה, שבמהלכה _____
2,700 איש, בהם רבים ממנהיגי היישוב, נחשפו סליקים רבים (מקומות מסתור שבהם הוחבאו כלי
נשק) ו _____ נשק רב.

שבועות אחדים לאחר השבת השחורה ביצעו חברי האצ"ל פעולה ב _____ בירושלים
– מחנה צבאי שבו נמצאו משרדי ממשל בריטי. הלוחמים לא התכוונו לפגוע בחיי אדם, אבל הפעולה
הסתבכה וגרמה למותם של כ-90 בני אדם, בהם בריטים, יהודים וערבים. הפעולה עוררה זעם בקרב
הבריטים. תנועת המרי חששה מפני תגובת הבריטים והחליטה _____ את מעורבותה
בפעולה. כתוצאה מכך התגברו אי ההסכמות שבין מנהיגי המחתרות ובסופו של דבר הן הפסיקו
_____ במסגרת תנועת המרי העברי.

היישוב המאורגן החליט להפסיק את המאבק הצבאי בבריטים, אולם האצ"ל והלח"י התנגדו להחלטה
זו ו _____ לפגוע במתקני צבא ומשטרה בריטיים. מאבק זה זכה לכינוי _____.

חלק מאנשי אצ"ל ולח"י נתפסו על ידי הבריטים וכמה מהם, שנודעו בכינוי _____,
הוצאו להורג בתלייה.

מחסן מילים

המשיכו; מחתרות; תיאמה; עולי הגרדום; ועדת איקס; מאבק רצוף; הוחרם; תשתיות; שדות תעופה;
הנפט; ברזל; הגשרים; צבאיים; נעצרו; מלון המלך דוד; להכחיש; לשתף פעולה

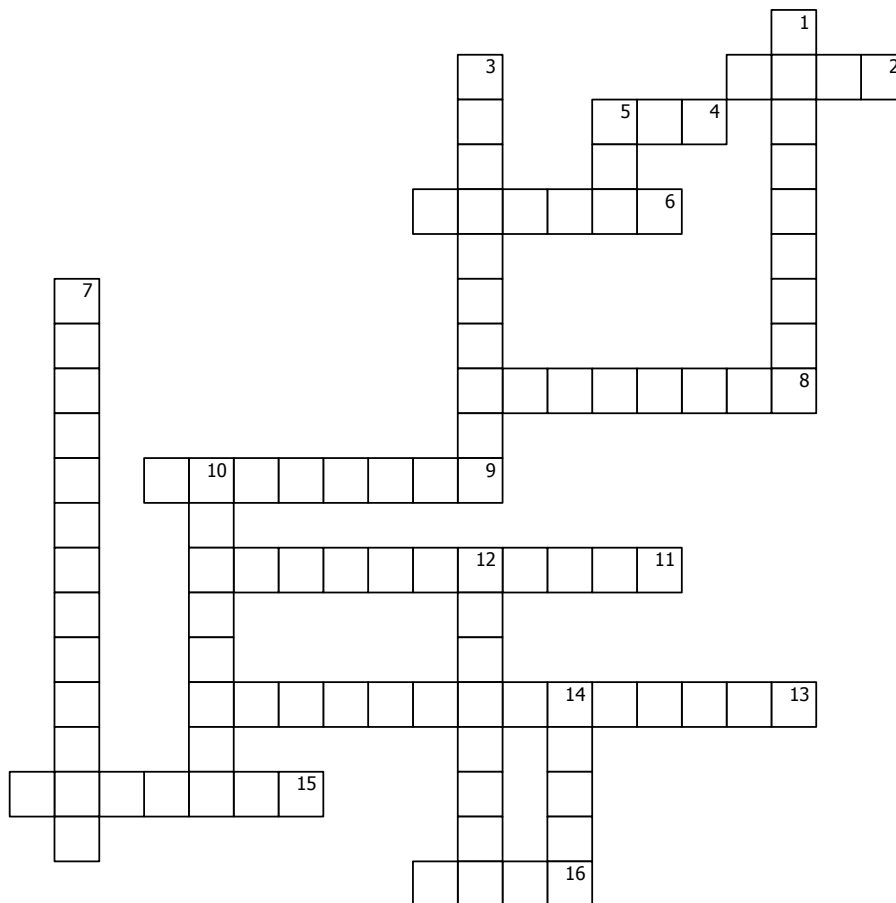
2. המאבק הצמוד

קראו את סעיף 2 בפרק (עמודים 63–67) וסמנו את התשובה הנכונה:

1. מהו המאבק הצמוד?
 - א. המאבק שניהל האצ"ל.
 - ב. המאבק שניהל הלח"י.
 - ג. המאבק שניהלה תנועת המרי העברי.
 - ד. מאבק למען התיישבות והעפלה.
2. איזה מהאירועים הבאים הוא דוגמה למאבק למען התיישבות?
 - א. פרשת אקסודוס.
 - ב. מבצע י"א הנקודות.
 - ג. הפיצוץ במלון המלך דוד.
 - ד. כל התשובות נכונות.
3. איזה מהאירועים הבאים הוא דוגמה למאבק למען ההעפלה?
 - א. פרשת אקסודוס.
 - ב. מבצע י"א הנקודות.
 - ג. הפיצוץ במלון המלך דוד.
 - ד. כל התשובות נכונות.
4. אילו מטרות ניסה היישוב היהודי להשיג באמצעות המאבק למען התיישבות?
 - א. להגדיל את שטח המדינה היהודית בעתיד.
 - ב. להיאבק במדיניות הספר הלבן.
 - ג. תשובות א' ו-ב' נכונות.
 - ד. כל התשובות אינן נכונות.
5. אילו מטרות ניסה היישוב היהודי להשיג באמצעות המאבק למען ההעפלה?
 - א. להגדיל את שטח המדינה היהודית בעתיד.
 - ב. להיאבק במדיניות הספר הלבן.
 - ג. תשובות א' ו-ב' נכונות.
 - ד. כל התשובות אינן נכונות.

3. תשבץ לסיכום

מאונך

1. בלילה זה פגעה תנועת המרי העברי ב-11 גשרים
3. לוחמי אצ"ל ולח"י שהוצאו להורג בתלייה
5. לוחמי חירות ישראל
7. מבצע התיישבות שהתקיים במוצאי כיפור
10. ועדה שעמדה בראש תנועת המרי העברי
12. ספר שבו פורטה מדיניות בריטניה בארץ ישראל ואשר הטיל מגבלות על ההתיישבות והעלייה היהודית
14. עלייה בלתי חוקית, בעיקר דרך הים

מאוזן

2. מקום בו הוסתר נשק מפני הבריטים
4. ארגון צבאי לאומי
6. יישוב שהוקם למרות התנגדות הבריטים
8. כינוי למאבק שהתמקד בהתיישבות ובהעפלה
9. כינוי למאבק המתמשך של אנשי האצ"ל והלח"י (לאחר הפסקת פעילותה של תנועת המרי העברי)
11. מלון שפוצץ על ידי לוחמי האצ"ל
13. גוף שהוקם לתיאום הפעילות הצבאית בין המחותרות
15. ספינת מעפילים (בעברית: יציאת אירופה תש"ז)
16. אחת מהמחותרות

עבודה נעימה!

